Avrupa Komisyonu

Kadına Yönelik Şiddete Dur De

Bilgilendirme Formu | Kasım 2021

Kadına yönelik şiddet, eş şiddeti, online ya da fiziksel/cinsel tacizden namus gerekçeli şiddete, kadın sünnetine kadar çok farklı biçimlerde gerçekleşirken son noktada kadın cinayetlerine kadar varabilir. Cinsel şiddet bir savaş silahı gibi kullanılabilir. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet evde, işte, okulda, sokakta veya internette gerçekleşebilir. Mağdurların sağlığını ve huzurunu etkilemekle kalmayıp eğitim ve iş hayatındaki gelişimlerini de kısıtlar. Kadına yönelik şiddete karşı yasal ve politik tedbirler ile bilinçlendirme ve maddi destekleme yollarıyla mücadele Avrupa Komisyonu'nun önceliklerindendir.

AB'de 15 yaş üstü

3 kadından 1'i

fiziksel ve/veya cinsel şiddete uğruyor

AB'de

2 kadından 1'i

cinsel tacize uğruyor

AB'de

10 kadından 1'i

online tacize maruz kalıyor

Gelin, kadına yönelik şiddetle ilgili pek çoğu doğru bilinen yanlışları açıklığa kavuşturalım:

1.YANLIŞ: Aile içi şiddet mahremdir ve buna karışmamalıyız

Aile içi şiddet özel bir konu değil, yasalara aykırı bir suçtur ve evde işlenmiş olması, bir suçu suç olmaktan ve yargı konusu olmaktan çıkarmaz. Sessiz kalmak, aile içi şiddetin devam etmesine yol açar. Kadınlar dahil herkesin her yerde güvende ve korkudan uzak yaşama hakkı vardır. Ne yazık ki COVID-19 salgını bazı kadınlar için evlerin hiç de güvenli bir yer olmadığını göstermiştir.

2.YANLIŞ: Toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti ele almak, diğer kültürlere fikir ve değerler empoze etmek anlamına gelir

Şiddet hiçbir kültürde meşru sayılamaz. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet her ülkede, her kültürde ve toplulukta yaşanan bir gerçekliktir ve dünyanın dört bir yanındaki devletler, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet eylemlerini büyük ölçüde yasaklamıştır. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, dünyanın en yaygın, en ısrarcı ve en yıkıcı insan hakları ihlallerinden biridir ve bunun devam etmesine izin verilemez. Kadınlar her yerde taciz ve tecavüze uğruyor, sakatlanıyor, dövülüyor ve hatta öldürülüyor. Bu artık son bulmalı.

3.YANLIŞ: Kadınlar riskli davranışlardan kaçınırlarsa daha az tecavüz vakası olur (örneğin, açık kıyafetler giymek, alkol almak...)

Mağdurun davranışları hiçbir zaman cinsel aktiviteye rıza olarak kabul edilemez. Mağduru suçlayan bu bakış açısı, taciz ve tecavüzü haklı göstermeye devam ediyor. Öyle ki AB vatandaşlarının %27'si rıza dışı seksin belirli durumlarda haklı kabul edilebileceğini söylüyor. Oysa bu, tecavüzden sorumlu kişinin bu suçun faili olması gerçeğini yok sayarak mağduru suçlamaktır.

Adalet ve Tüketiciler

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN KADINA YÖNELİK ŞİDDET ODAĞI

Avrupa Birliği bu sorunu çözmek için ne yapıyor?

ULUSLARARASI DÜZEYDE TAAHHÜT

Avrupa Birliği, 13 Haziran 2017 tarihinde kadına yönelik şiddet hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesini imzaladı. Avrupa Komisyonu, İstanbul Sözleşmesine AB katılımını sonuçlandırmakta kararlıdır. İlerleme olmaması durumunda Komisyon, Sözleşme ile aynı hedeflere ulaşmak için tedbirler önerecektir.

Komisyon, üye devletlerle birlikte BM'nin Nesiller Boyu Eşitlik Forumu kapsamında, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle mücadeleye ilişkin Eylem Koalisyonuna ortak liderlik yapmaktadır.

AVRUPA DÜZEYİNDE TAAHHÜT

Avrupa Komisyonu, suç mağdurlarını daha iyi korumayı ve Avrupa'da toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamayı taahhüt ediyor.

Komisyon, diğer tedbirlerin yanı sıra, kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve aile içi şiddetle ilgili yeni bir yasama girişimi sunacak ve toplumsal cinsiyet klişelerini ele alan bir kampanya başlatacak.

Komisyon kadına yönelik şiddeti durdurmak için #KadınaKarşıŞiddeteHayır #ŞiddeteDurDe sloganıyla şimdiden bir sosyal medya kampanyası yürütüyor.

POLİTİKA İZLEME VE VERİ TOPLAMA

Avrupa Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü (EIGE), kadına yönelik şiddetle ilgili politikaları Cinsiyet Eşitliği Endeksi kapsamında izliyor. Enstitü, AB'de gerçekleşen eş şiddeti, tecavüz ve kadın cinayeti vakaları hakkında veri topluyor. Eurostat, AB'de kadına yönelik şiddetle ilgili güncel rakamları belirlemek üzere AB çapında bir anket geliştiriyor. Üye Devletlerde 2020'den itibaren yürütülmeye başlanan anketin sonuçlarının 2023'te elde edilmesi bekleniyor.

FİNANSMAN

Komisyon, Haklar ve Vatandaşlık programı ile bunun devamında gelecek program kapsamında toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve çocuklara yönelik şiddete karşı önleyici mücadeleyi amaçlayan projeleri finanse etmektedir. 2014-2020 program döneminde bu projeler için yaklaşık 105 milyon Euro bütçe ayrılmıştır.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELEDE AB EYLEMİNİ YAYGINLAŞTIRMA

Kadına yönelik şiddetle mücadele, bir dizi başka politika alanına da yansımıştır:

ULUSLARARASI ORTAKLIKLAR:

AB'nin 500 milyon Euro katkıda bulunarak başlattığı Spotlight Girişimi, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü şiddetin ortadan kaldırılmasına odaklanan küresel seviyedeki en büyük çabadır. Girişim, halihazırda 17 ülkede daha güçlü yasa ve politikaların hazırlanmasının yolunu açmış, 650 bin kadın ve kız çocuğuna toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile ilgili hizmetler sunmuş ve davranış değişikliğini amaçlayan kampanyalarıyla 65 milyondan fazla insana ulaşmıştır.

İNSANİ YARDIM VE ACİL MÜDAHALE:

2019 ve 2020 yıllarında, dünya çapında cinsel şiddetin ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi ve bu konuda mücadele edilmesi için AB'nin tahsis ettiği insani yardım tutarı 56 milyon Euro'yu aşmıştır. Komisyon ayrıca, Acil Durumlarda Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete Karşı Korunma hakkında Küresel Eylem Çağrısı girişiminin de aktif bir üyesidir.

KOMŞULUK VE GENİŞLEME:

Kadınlara yönelik ayrımcılığın ve şiddetin sona erdirilmesi, Batı Balkanlar ve Türkiye'de AB-BM desteğiyle uygulanan bir Kadın programının yanı sıra Doğu Komşu ülkelerindeki bölgesel ve ikili programların odak noktasıdır.
Güney Komşu ülkelerinde kadına yönelik şiddetle ilgili bölgesel bir kampanya ile de toplumsal cinsiyete duyarlı bir mevzuat, medya ve eğitim teşvik edilmektedir.

KADIN VE KIZ ÇOCUKLARININ TİCARETİ:

İnsan ticareti mağdurlarının büyük çoğunluğunu kadınlar ve kız çocukları oluşturmaya devam ederken, cinsel sömürünün de orantısız biçimde hedefi haline gelmektedirler.
AB'nin insan ticaretiyle mücadelede yasal ve politik çerçevesi mağdur odaklı, cinsiyete özgü, çocuklara duyarlı ve insan haklarına bağlılık temelinde şekillenir.

İLTİCA VE GÖÇ:

Ortak Avrupa İltica Sistemi, toplumsal cinsiyet temelli bir yaklaşımın benimsenmesini gerektirmektedir.
Komisyon, şiddetten etkilenen kadın ve kız çocuklarını koruyup güçlendirmek için göçmen kabul merkezlerinde alınan önlemleri desteklemektedir.

UYUM POLİTİKASI:

Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonları, kadınların ekonomik ve sosyal olarak güçlendirilmesinin yanı sıra, kadınlar ve kız çocukları için güvenli kamusal alanlara ve sığınma evlerine yönelik sosyal altyapı yatırımlarını desteklemektedir.
Avrupa Sosyal Fonu (Plus), engelli kadınlar da dahil olmak üzere, özellikle sosyo-ekonomik durumları zayıf olan kadınlara yönelik şiddetle mücadele için hedef eylem planlarını desteklemektedir.

TİCARET POLİTİKASI:

AB, Sürdürülebilir Kalkınma ve İyi Yönetişim için Özel Teşvik Düzenlemesi (GSP+) kapsamında, faydalanıcı ülkelerdeki insan hakları ihlallerini ve kadına yönelik şiddeti yakından izlemektedir.

İSTİHDAM:

Avrupa Sosyal Fonu, mağdurların yeniden sosyal entegrasyonlarının sağlanmasına yönelik programları desteklemektedir.
Piedmont Bölgesi'nde uygulanan **Artık Korku Yok programı,** yerelde yaşayan kadınların güvenliklerinin sağlanmasına, iş hayatına girerek bağımsız bir yaşam kurmalarına imkan yaratarak aile içi şiddet, insan ticareti ve fuhuştan kurtulmalarına yardımcı oldu. İspanya'nın Murcia şehrindeki **Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete Müdahale Merkezleri Bölgesel Ağı** toplumsal cinsiyete dayalı şiddetten kurtulanlara iş yaşamında rekabet edebilmeleri için ihtiyaç duydukları becerileri kazandırarak, işverenlere bu kadınları işe almaları için teşvikler sağlayarak desteklemeyi hedeflemektedir.

ARAŞTIRMA VE YENİLİK:

Komisyon, insan ticareti başta olmak üzere toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle ilgili araştırmaları finanse eder. 'Toplumla ve Toplum İçin Bilim' programı, araştırma kuruluşları ve üniversitelerde toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti araştıracaktır.

TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI ŞİDDETLE MÜCADELE EYLEMLERİNE FİNANSMAN

Avrupa Komisyonu, kadınlara ve çocuklara yönelik şiddeti önlemek ve mağdurları desteklemek amacıyla Avrupa çapında bir dizi ulusal ve yerel projeye ortak finansman sağlamaktadır. Haklar, Eşitlik ve Vatandaşlık programı, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile çocuklara yönelik şiddeti önlemeye ve bunlarla mücadele etmeye odaklanan projelerin yanı sıra, ulusal düzeyde bilinçlendirme kampanyalarından oluşan **200'den fazla projeye** finansman kaynağı sağlamıştır.

Finanse edilen projelerin bazıları:

TEAMWORK (İş yerinde cinsel tacizle mücadele) projesi Yunanistan, Bulgaristan, İspanya ve İtalya'da işyerinde cinsel taciz ile mücadeleyi artırmayı amaçlamaktadır. https://www.teamworkproject.eu/

DESTALK (yakın ilişkilerde casus yazılımları algılama ve kaldırmaya yönelik yatay strateji) Almanya'da online şiddetle ve yakın ilişkilerde casus yazılımlarla mücadele amacıyla çoklu seviyeden oluşan bir strateji geliştirme hedefi taşımaktadır. Strateji, mağdurlara destek hizmeti veren uzmanların, faillere yönelik programların ve yerel yönetimlerin kapasitelerini geliştirmeyi amaçlayan faaliyetler içermektedir. https://www.work-with perpetrators.eu/destalk

ENHAGA (Online Oyunlarda Cinsel Tacizin Sonlandırılması), İtalya'da özellikle kızların ve genç kadın oyuncuların online ortamda karşılaştıkları psikolojik tacizi önlemeyi ve bununla mücadeleyi amaçlamaktadır. Ayrıca, gelecekte eşit haklara değer verilmesini ve saygı gösterilmesini sağlayacak zemini hazırlamayı da amaçlamaktadır

https://enhaga-project.eu/

VRperGENERE (Avrupa'da Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetin Sanal Gerçeklik ortamında Somutlaştırma, Perspektif ve Empati Nörolojik bilim temelinde ele alarak Önlenmesi) İspanya'da aile içi şiddet suçlularına uygun maliyetli üç boyutlu sanal gerçeklik temelinde hazırlanan önleme ve rehabilitasyon araçlarını sunarak partner şiddetini azaltmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, partner şiddeti ile ilgili farkındalığı artırarak ve buna seyirci kalanların faydalı bir şekilde tepki vermelerini sağlayarak toplumda partner şiddeti ile ilgili davranış ve tutum değişikliğine yol açmayı amaçlamaktadır. Genç kadınları ısrarcı psikolojik tacize tepki verecek şekilde güçlendirerek sağlıklı ilişkiler kurabilmelerini teşvik etmektedir. https://www.vrpergenere.com/

Finansman, yeni Vatandaşlar, Eşitlik, Haklar ve Değerler Programı (CERV) kapsamında devam etmektedir.

CERV programı kapsamında açılan **DAPHNE** teklif çağrısı, toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti ve çocuklara yönelik şiddeti önlemek ve bununla mücadele etmek amacıyla 15 Aralık 2021'de 27 milyon Euro bütçeyle başlatılacaktır. 2022 yılı teklif çağrısının finansman öncelikleri arasında toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile mücadele, zararlı uygulamaların önlenmesi ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin birincil seviyede önlenmesine yönelik geniş ölçekli ve uzun vadeli ulus-ötesi eylemler yer almaktadır.
Bu teklif çağrısı, aynı zamanda şiddet mağduru çocukları desteklemeyi ve çocuklara yönelik şiddetle ilgili veri toplamayı amaçlayan çalışmaları da destekleyecektir. Bu çağrının kapanış tarihi 12 Nisan 2022'dir.

CERV programı kapsamında açılan **DAPHNE** teklif çağrısında 30 proje 13 milyon Euro'luk bütçeyle destek almaya hak kazandı. Bu projeler, şiddetin erken tespit edilmesi, önlenmesi ve korumanın sağlanması ve/veya COVID-19 salgını nedeniyle oluşan durumlara özel bir önem atfederek, şiddet mağduru olma potansiyeli taşıyan kadınlara, çocuklara ve gençlere destek olunmasıyla ilgili projelerdir. Destek almaya hak kazanan proje teklifleri arasında, toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti maskülinite konusunu ele alarak önlemeye odaklanan, erkek ve erkek çocukların katılımını öngören toplam 4,6 milyon Euro bütçeli 10 proje yer almaktadır.